

Je učit knihovníky za trest?!

Vanda Vaníčková

Clickbaitovým titulkem se snažím přilákat vaši pozornost. Tato mediální léčka pracuje s výstřelem šokujícího titulku, který má vzbudit zájem a donutit čtenáře kliknout a přečíst si celý článek. A evidentně se daří, protože čtete. Nechci vás ale klamat, záhy uvádím věci na pravou míru. Učit knihovníky není za trest, možná dokonce úplně naopak.

V čísle věnovaném **vzdělávání knihovníků** by neměl kromě trendů v odborných akcích pro knihovníky, tipů na zajímavé programy a lektory chybět článek z „druhé strany“. Jací jsou vlastně knihovníci, když se vzdělávají?

Shodou náhod se pohybuji již nějakou dobu ve světě knihovnictví, ovšem knihovník nejsem. Profesionním zaměřením i duší jsem učitelka, aktuálně lektorka vzdělávacích programů pro školy a občas zavítám i na odborné akce pro knihovníky.[1] Během posledních let jsou to spíše online návštěvy, na druhou stranu o to pestřejší jsou lokality celé České republiky, v nichž školím. I když je zobecňování ve světě vzdělávání balanc na tenké hraně, ze zkušeností s knihovnami by tu pár postřehů bylo. Samozřejmě by všichni knihovníci na mých programech další řádky nepokryli na 110 %, ale většinou – učím-li knihovníky – pozorují následující:

- Knihovníci přicházejí na vzdělávací akce **potěšení možností dozvědět se něco nového**. Na rozdíl od jiného spektra posluchačů se většina knihovníků na školení těší a spatřují smysl v tom, proč na něm jsou. U knihovníků se nesetkávám s přístupem „*Tak jsme tady, ředitelka nás poslala na povinné školení ...*“.
- S tím úzce souvisí snaha o **profesní růst a další vzdělávání**, již u knihovníků vidím. „*Dělám informační lekce pro základní školy, proto se chci dozvědět o nových trendech v pedagogice a didaktice. Že jsem knihovník, a ne učitel? A to vadí?*“ I když se jedná o ilustrační citaci, knihovníky v takovéto situaci potkávám na vzdělávacích seminářích nejčastěji. Za takový přístup před nimi smekám.
- **Naslouchání zkušenostem druhých** – to je další moment, který pozoruji. Při práci s knihovníky je pro mě jako lektora důležité nepociťovat tlak a očekávání publika, že mám „*patent na moudrost, tak ať se předvedu*“. Knihovníci ocení lektorské tipy, ale rádi se nechají inspirovat také kolegy z jiných knihoven. U jiných cílových skupin se mi tak často nestává, že by účastnické sdílení zkušeností skutečně padalo na úrodnou půdu. Účastníci si tipy od kolegů poslechnou, to ano, ale napjatě čekají na názor či doporučení literatury od „vyšší autority“, která by byla hodna následování. Až pak jsou ochotni vyzkoušet, zda zmíněné funguje.
- Pro knihovníky nebývá problém **přiznat, že něco nevědí nebo neumějí**. Reálně dovedou zhodnotit své schopnosti a možnosti. Z pozice lektora zdravou sebereflexi vítám rozhodně více než nezlomné „*všude jsem byl, všechno znám a není nic, co bych se tu mohl dozvědět*“. U pracovníků v knihovně bývá někdy naopak problém, že se **podceňují**, nepovažují svou v některých chvílích až výjimečnou práci za něco nadstandardního.

Zamyšlení se nad vzděláváním knihovníků z druhé strany uzavřu jednoznačným konstatováním, že se jedná o vděčné publikum. Ovšem ne ve smyslu „*hodit míč a oni už si vystačí*“. Nevystačí. Knihovníci potřebují ukázat cestu a přidat pár rad, jak nově nabyté znalosti a zkušenosti převést do své každodenní knihovnické práce. Cestovatelé už jsou pak ale výborní a samostatní.

Kontakt na autorku: VandaV@seznam.cz

[1] Například jsem vedla kurz Pedagogické minimum pro knihovníky I a II, viz článek *Školení Pedagogické minimum pro knihovníky* (autorka Zdena Ovadová, U nás, číslo 1, roč. 31, 2021), dostupné na WWW: <https://svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20210122>.

